

[Avaleht](#) > ... > [Teie Õigused](#) > [Põhiõigused](#) > Finland

Liikmesriikide parimad tavad harta kohaldamisel

Sisu koostaja:

Soome

Soome

Valitsusasutuste poliitika, millega populariseeritakse hartat ja edendatakse selle kasutamist seadusandjate, haldus- ja õiguskaitseasutuste ning kohtute seas.

Peamine kehtiv poliitikadokument on Soome valitsuse 2014. aasta inimõiguste aruanne (*valtioneuvoston ihmisoikeusselonteko*, VNS 6/2014 vp), milles käsitletakse võimalusi ELis põhiõiguste mõõtme tugevdamiseks, sealhulgas suurendades teadlikkust Euroopa Liidu põhiõiguste hartast. Aruandes mainitakse ka komisjoni aruannet ELi põhiõiguste harta kohaldamise kohta ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti aastaaruannet ning nõukogu tasandil nende üle peetud arutelusid. Samuti tunnustatakse, et tähtis on suurendada kodanike teadlikkust hartast. Aruandes rõhutatakse, et hartast teadlikkuse suurendamiseks on oluline välja töötada praktilised vahendid õigusaktide koostajatele ja kasutada ära olemasolevaid vahendeid, nagu suunised ja kontrollnimekirjad. Seda tuleks toetada näiteks ELi raportööridele mõeldud koolitusega (lk 38). Ka Soome parlamendi suurkomisjon rõhutas oma arvamuses inimõiguste aruande kohta eelkõige vajadust suurendada teadlikkust ELi põhiõiguste hartast (SuVL 6/2014 vp).

[Soome valitsuse 2014. aasta inimõiguste aruanne](#)

Soome teises riiklikus põhi- ja inimõiguste tegevuskavas 2017–2019 (*kansallinen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma 2017–2019*) nimetatakse tegevuskava õigusliku alusena lisaks muudele asjakohastele põhi- ja inimõigusi käsitlevatele allikatele konkreetselt ELi põhiõiguste hartat (lk 17). Põhiõiguste harta on õiguslikuks aluseks ka mõnele üksikule tegevuskava meetmele, nagu meede 1.1 „Valitsuse suutlikkuse suurendamine põhi- ja inimõiguste küsimustes“ („*Valtioneuvoston kapasiteetin kasvattaminen perus- ja ihmisoikeusasioissa*“) ja meede 1.1.1 „Valitsusametnike põhi- ja inimõiguslase pädevuse arendamine“ („*Valtioneuvoston virkamiesten perus- ja ihmisoikeusosaamisen vahvistaminen*“).

[Kansallinen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma 2017–2019 \(riiklik põhi- ja inimõiguste tegevuskava 2017–2019\)](#)

Põhiõiguste harta kohaldamise alane koolitus:

- põhi- ja inimõiguste alased koolituskursused, mille valitsus korraldas valitsusametnikele 2017. aasta kevadel („*Perus- ja ihmisoikeudet valtioneuvostossa*“) ning kus käsitleti ka põhiõigusi ELis ja mis sisaldas ka põhi- ja inimõigustega seotud mõju hindamist puudutavat osa;
- ametnikele mõeldud koolituskursus põhi- ja inimõiguste kohta Euroopa Liidus („*Perus- ja ihmisoikeudet Euroopan unionissa*“), mis hõlmab eraldi ELi põhiõiguste hartat käsitlevat osa (igal aastal; viimane koolituskursus toimus 30. märtsil 2020);
- ametnikele mõeldud koolituskursus „Kokkuvõtlikult ELi õigusest“ („*EU-oikeus pähkinänkuoressa*“), mille raames käsitletakse üksikasjalikult ka ELi põhiõiguste hartat (igal aastal; viimane koolitus toimus 10. märtsil 2019);
- andmekaitse- ja ELi põhiõiguste harta alane koolituskursus, mis korraldati Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, Soome Inimõiguste Keskuse ja Soome justiitsministeeriumi koostöös (16. jaanuaril 2019);
- ametnikele mõeldud koolituskursus õigusaktide koostamise kriteeriumide kohta, mis hõlmab muu hulgas põhiõigusi ja ELi põhiõiguste hartat puudutavat osa (igal aastal);

- Euroopa Liidu juures (Brüsselis) asuva Soome alalise esinduse ametnikele mõeldud koolituskursus, kus käsitleti harta arvessevõtmist nõukogu töörühmade töös (2019. aasta kevadel osana Soome ELi nõukogu eesistumiseks tehtud ettevalmistustest) ning mis korraldati koostöös Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja nõukogu peasekretariaadiga.
- 2019. aasta oktoobris külastasid parlamendi ombudsmani büroo töötajad Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametit (FRA) Viinis jätkuks FRA algatusele teha tihedamat koostööd. Külaskäigu ajal tutvustati ameti tegevust, eelkõige järelevalvet põhiõiguste harta kohaldamise üle, ja ameti rolli puuetega isikute ja laste õiguste jälgimises ja hindamises. Osalenud leppisid kokku ametitevahelise koostöö jätkumises. Peaministri büroo on korraldanud ka muid koolituskursusi harta sisu ja kohaldamise teemal.

Hartat ja selle kohaldamisala paremini mõista aitavad vahendid

Justiitsministeerium koostas märgukirja ELi põhiõiguste harta tõlgendamise ja kohaldamise kohta. Märgukiri koostati 2016. aastal ja seda ajakohastati 2020. aasta alguses. Märgukiri on mõeldud aitama koostada riiklikke õigusakte ja ELi käsitlevaid Soome õigusakte, eelkõige seoses inim- ja põhiõiguste hindamisega ELi õiguse kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes. Suur osa ELi õigusest rakendatakse riiklikul tasandil ja seetõttu on ELi põhiõigustel riiklike õigusaktide koostamisel samuti väga oluline osa. Peale selle on ELi õiguses sageli jäetud liikmesriikidele ELi õiguse praktilisel rakendamisel ja meetmete valikul tegevusvabadus, kuid seda tuleb kasutada kooskõlas ELi põhiõigustega.

Märgukirjas käsitletakse ELi põhiõiguste harta kohaldamisala, tõlgendamise, õigusliku mõju ja kaitse ulatusega seotud küsimusi. Ajakohastatud versioonis võeti arvesse uusimat kohtupraktikat ja selle eesmärk oli eelkõige käsitleda üksikasjalikumalt õigusloome praktiliste aspektidega seotud põhiprobleeme. Need hõlmavad ELi põhiõiguste piiramise tingimusi ning harta ja teiste põhi- ja inimõigusi käsitlevate õigusaktide, nagu Euroopa inimõiguste konventsiooni ja Soome põhiseaduse vahelist seost.

[Muistio EU:n perusoikeuskirjan soveltamisesta ja tulkinnasta \(„Märgukiri ELi põhiõiguste harta tõlgendamise ja kohaldamise kohta“\)](#) (978 Kb)

Teistes ELi liikmesriikides ja teiste ELi sidusrühmade poolt välja töötatud harta tutvustamise vahendite kasutamine ja populariseerimine

Teavet Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti aruannete ja vahendite kohta jagab valitsuse põhi- ja inimõiguste võrgustik. Lisaks avaldatakse iga-aastase põhiõiguste aruande kohta ministeeriumi pressiteade, et toetada kodanike teavitamist.

Koostöö sidusrühmadega ELi põhiõiguste harta tuntuse ja kasutamise parandamiseks

Näited riigi ametiasutuste ja akadeemiliste asutuste vahelisest koostööst harta tuntuse ja kasutamise parandamiseks

Tampere ülikooli korraldatud õigusloomekursus, mis hõlmas põhi- ja inimõigustega seotud mõju hindamist puudutavat osa, keskendudes eelkõige ELi põhiõiguste hartale (korraldati 8. novembril 2018 ja 26. novembril 2019 ning korraldatakse 2020. aasta sügisel).

Näited valitsusvälistest algatustest harta tuntuse ja kasutamise parandamiseks Sinu riigis

Põhiõiguste harta tähtsuse rõhutamine seoses harta vastuvõtmise kümnenda aastapäevaga: [ajalehes Turun Sanomat 11. detsembril 2019 avaldatud artikkel](#)

Viimati uuendatud: 19/05/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.